

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

**Факультет іноземної і слов'янської філології
Кафедра англійської філології та лінгводидактики**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету іноземної та
слов'янської філології
Андрій КОВАЛЕНКО
«29» серпня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РИТОРИЧНІ АСПЕКТИ МОВЛЕННЯ І ПИСЬМА**

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

**спеціалізація 035.04 Германські мови і літератури (переклад включно), перша –
англійська**

**Освітньо-професійна програма Філологія (Англійська та німецька мови (переклад
включно))**

Другий рівень освіти

Мова навчання англійська

Погоджено
науково-методичною комісією
факультету іноземної та
слов'янської філології
«29» серпня 2024 р.

Голова
Громова Н.В., к.пед.н., доц.

Суми - 2024

Розробник:

Віктор БОНДАРЕНКО, к.філол.н., ст. викладач кафедри англійської філології та лінгводидактики.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики.

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2024 р.

Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Подосиннікова Г.І., к.пед.н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання		заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	магістр	Обов'язкова			
		Рік підготовки:			
1-й		1-й			
Семестр					
1-й		2-й			
Лекції					
12		4			
Практичні					
16		4			
Лабораторні					
-		-			
Самостійна робота					
60		82			
Консультації:					
2		-			
Вид контролю:					
залік		залік			

Загальна кількість годин – 90/90

I. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Риторичні аспекти мовлення і письма» є невід'ємним компонентом підготовки здобувачів освіти магістерського рівня мовних спеціальностей. Курс інтегрується у загальне вивчення як рідної так і іноземної мови та сприяє формуванню комунікативної компетенції студентів філологічних спеціальностей.

Програма курсу передбачає висвітлення теоретичних аспектів у щільному поєднанні з практичними цілями та задачами опанування базовими знаннями риторичних аспектів мовлення та письма. Основною метою курсу вбачається засвоєння студентами засад риторики професійного мовлення вчителя-філолога, що поєднує його з практичним курсом усного та писемного мовлення, фонетикою, перекладом та інтерпретацією тексту.

Мета курсу «Риторичні аспекти мовлення і письма» - ознайомлення студентів з базовими поняттями риторики мовлення та письма, зорієнтувати їх на оволодіння культурою мовлення як найважливішим засобом навчання та виховання, основним інструментом професійної діяльності педагога, яка носить комунікативний характер.

Виконання поставленої мети передбачає формування у студентів комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної компетентностей, а також професійно-педагогічної компетентності шляхом ознайомлення з різними методами і прийомами навчання англійської мови та виконання професійно орієнтованих завдань.

Підготовка з даної дисципліни дозволяє вирішити наступні **завдання**:

- 1) надати систематичні знання у галузі стародавньої та сучасної риторики;
- 2) сформувати практичні риторичні вміння:
  - випрацювати навички ефективного мовленнєвої поведінки в різноманітних комунікативних ситуаціях;
  - студент повинен засвоїти засади мовленнєвої майстерності у професійно значущих риторичних ситуаціях;
  - оволодіти методикою риторичного аналізу усних та письмових текстів різного комунікативного спрямування.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **професійних (фахових) компетентностей спеціальності:**

ПК-1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ПК-2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ПК-3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ПК-4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ПК-5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ПК-6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ПК-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПК-8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ПК-9. Здатність використовувати чотири види мовленнєвої діяльності на базі достатнього обсягу знань з фонетики, граматики, лексики, орфографії, пунктуації та лінгвокраїнознавства.

ПК-10. Володіння здатністю перекладати, реферувати та анотувати державною та іноземними мовами різножанрові тексти.

ПК-11. Володіння здатністю до творчого підходу до процесу перекладу в різних ситуаціях.

ПК-12. Вміння застосовувати міжмовні еквіваленти (кліше), враховуючи системні міжмовні розбіжності в практиці перекладу.

ПК-13. Володіння здатністю наукової організації праці.

ПК-14. Вміння порівнювати норми та узуси мов, залучених у перекладі на рівні тексту, розрізняти та адекватно відтворювати у мовах оригіналу та перекладу поверхневу та глибинну структуру текстів, визначити вербальні та невербальні засоби передачі глибинних структур тексту у перекладацькій практиці.

ПК-15. Здатність швидко знайти інформацію, необхідну для розв'язання перекладацьких завдань.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності, а саме:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Навчання спрямоване на комплексну реалізацію практичної, когнітивно-освітньої, професійної та виховної мети, а саме:

- *практична мета:* формування у студентів комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної, професійно-педагогічної компетентностей; подальша автоматизація фонетичних, граматичних та лексичних навичок та розвиток умінь усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо);
- *когнітивно-освітня мета:* розширення філологічного та професійного кругозору засобами мови, розвиток умінь логічного та аналітичного мислення, аналізу, самооцінки, вміння самостійно працювати з фаховою, довідковою і науковою літературою;
- *професійна мета:* формування у студентів професійно-педагогічної компетентності шляхом виконання усних та письмових професійно-орієнтованих завдань;
- *виховна мета:* формування гуманістичного, демократичного та загальнокультурного світогляду, патріотичної свідомості громадянина України, виховання поваги до загальнолюдських цінностей.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «**Риторичні аспекти мовлення і письма**» доповнює такі навчальні дисципліни, як: «Вступ до мовознавства», «Практична фонетика англійської мови», «Теоретична фонетика», «Лексикологія англійської мови», «Стилістика англійської мови», «Типологія».

У поєднанні з іншими теоретичними та практичними курсами, передбаченими навчальним планом, курс «**Риторичні аспекти мовлення і письма**» забезпечує всебічну підготовку вчителя англійської мови, закладає основу для подальшого професійно зорієнтованого вдосконалення володіння цією мовою.

3. Програмі результати навчання

ПРЗ-1. Упевнене володіння державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРЗ-2. Знання різних напрямів і шкіл в лінгвістиці.

ПРЗ-3. Знання і оцінювання історичних надбань та новітніх досягнень літературознавства.

ПРЗ-4. Знання теоретичних засад (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладних аспектів обраної філологічної спеціалізації.

ПРЗ-5. Знання оптимальних дослідницьких підходів і методів для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРЗ-6. Спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРУ-1. Уміння застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРУ-2. Оцінювання й критичний аналіз соціально, особистісно та професійно значущих проблем і пропонування шляхів їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРУ-3. Збирання й систематизація мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретація й переклад текстів різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРУ-4. Здійснення наукового аналізу мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретація та структуризація його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювання узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРУ-5. Доступне й аргументоване пояснення сутності конкретних філологічних питань, власної точки зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРУ-6. Створення, аналіз й редагування текстів різних стилів та жанрів.

ПРУ-7. Планування, організація, здійснення і презентація дослідження та/або інноваційних розробок в конкретній філологічній галузі.

ПРК-1. Оптимально ефективна взаємодія у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРК-2. Застосовування знань про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРА-1. Дотримання правил академічної доброчесності.

ПРА-2. Оцінювання власної навчальної та науково-професійної діяльності, побудова і втілення ефективної стратегії саморозвитку та професійного самовдосконалення.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Тестові завдання з вибірковими відповідями	Тестові завдання з конструйованими відповідями	Тестові завдання з відповідями змішаного характеру
А	Обрано 100% правильних відповідей	Студент повністю розуміє зміст поставленого питання, оцінює поставлену проблему правильно й повно відповідає	10% неповних відповідей.

		на запитання.	
В	Обрано до 10% неправильних відповідей, решта відповідей правильні	Студент загалом правильно оцінює поставлену проблему, здебільшого правильно й повно відповідає на запитання, допускає поодинокі огріхи, до 10% неправильних відповідей.	Обрано 20% неправильних відповідей і 10% неповних відповідей (20%/10%).
С	Обрано до 20% неправильних відповідей, решта відповідей правильні	Студент загалом правильно оцінює поставлену проблему, здебільшого правильно відповідає на запитання, допускає поодинокі огріхи, до 20% неправильних відповідей або 10% неправильних і 20% неповних.	Обрано 30% неправильних відповідей і 20% неповних відповідей (30%/20%).
Д	Обрано 30% –40% неправильних відповідей, решта відповідей правильна.	Студент загалом правильно розуміє проблему, розуміє тему, непоодинокі неправильні відповіді або ж значна кількість неповних відповідей (40%/0, 30%/10%, 20%/30%).	Обрано до 40% неправильних відповідей або 30% неправильних і 30% неточних відповідей (40%/0, 30%/30%).
Е	Обрано 30% –50% неправильних відповідей, решта відповідей правильна.	Студент загалом правильно розуміє проблему, непоодинокі неправильні відповіді або ж значна кількість неповних відповідей (50%/0, 40%/20%, 30%/40%).	Обрано до 60% неправильних відповідей або 50% неправильних і 30% неточних відповідей (60%/0, 50%/30%).
Ф	Обрано 60% неправильних відповідей.	Відповіді студента свідчать, що більша частина матеріалу ним не засвоєна (60% неправильних відповідей)	Обрано 70% неправильних відповідей або 60% неправильних і 50% неточних відповідей (70%/0,60%/50%).
FX	Обрано 70% і більше неправильних відповідей.	Студент здатний правильно відповісти лише на деякі із запропонованих запитань – 70% і більше неправильних відповідей	Обрано 80% неправильних відповідей або 70% неправильних і 50% неточних відповідей (80%/0, 70%/50%).

Розподіл балів для заліку

Поточний контроль (практичні заняття)								Разом	Загальна сума
П1	П2	П3	П4	П5	П6	П7	П8		100
10	10	10	10	10	10	10	10	80	
Контроль самостійної роботи								20	

П1-П8 – практичні заняття

4.1. Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів: відвідування лекцій з написанням конспекту, виконання тестових завдань, презентації проектів, участь у семінарах, виконання самостійної роботи. Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **80 балів:** підготовка та участь у практичних заняттях, виконання домашніх завдань та пред'явлення їх результатів в аудиторії, виконання завдань тестового контролю;
- **20 балів:** контроль *самостійної роботи*.

Критеріями оцінювання та поточного контролю є демонстрування результатів навчання студента з предмету «**Риторичні аспекти мовлення та письма**» є відвідування та підготовка до семінарів, участь в обговоренні семінарських питань, аналітичні звіти та доповіді, комплексні письмові тести, що нараховують загалом 80 балів за кумулятивним принципом. Самостійна робота включає підготування проектів, публічних виступів та презентацію результатів виконаних завдань на практичних заняттях, а також інші види індивідуальних та групових завдань – сумарно 20 балів (за всі чотири розділи).

Самостійна робота (оцінюється за 20-бальною шкалою):

20 балів: Завдання повністю виконані без будь яких помилок. Практично відсутні помилки фонетичного, лексичного і граматичного характеру.

15-19 балів: Завдання повністю виконані але з незначними помилками.

11-14 балів: Завдання виконані не повністю і з помилками.

8-10 балів: Завдання виконані не повністю і зі значними помилками.

2-7 бал: Завдання виконані із суттєвими помилками.

0-1 бал: Завдання не виконані.

4.2 Критерії оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки студента

Бали	Рівень	Оцінка	Критерії оцінювання
------	--------	--------	---------------------

21-25	A	«відмінно»	Оцінка виставляється за правильну, ґрунтовну та повну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, творче висвітлення проблем та якісне виконання практичного завдання.
16-20	B	«добре»	Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, самостійне наведення адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, нетворче висвітлення проблем та не зовсім якісне виконання практичного завдання.
11-15	C		Оцінка виставляється за правильну, але недостатньо розгорнуту та ґрунтовну відповідь, наведення з певною допомогою викладача адекватних прикладів до теоретичного матеріалу, нетворче висвітлення проблем, виконання практичного завдання з окремими негрубими помилками.
6-10	D	«задовільно»	Оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка проте відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу та недостатньо якісним виконанням практичного завдання.
1-5	E		Оцінка виставляється за в основному правильну відповідь, яка містить певні негрубі помилки, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблем, помилками у наведенні прикладів до теоретичного матеріалу та недостатньо якісним і неповним виконанням практичного завдання.
0	FX	«незадовільно»	Оцінка виставляється за неправильну, неповну відповідь, відсутність міцних знань з питань курсу, за неякісне виконання практичного завдання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре

74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики результатів навчання під час поточного контролю є письмові тести, підготовка аналітичних звітів та доповідей та презентацій на практичних заняттях у формі підготовки усних та письмових текстів публічних виступів різної комунікативної спрямованості. Окрім того, одним з базових засобів такої діагностики є опитування за теоретичними положеннями курсу:

1. Предмет і завдання курсу «Риторика».
2. Основні поняття риторики.
3. Розділи класичної риторики.
4. Риторичні закони.
5. Зв'язок риторики з іншими науками.
6. Античне ораторське мистецтво.
7. Ораторське мистецтво в середні віки.
8. Розвиток риторики в Європі нового часу.
9. Розвиток ораторського мистецтва в Україні.
10. Академічне красномовство.
11. Політичне красномовство.
12. Судове (юридичне) красномовство.
13. Церковне красномовство.
14. Суспільно-побутове красномовство.
- 15.. Види публічних виступів.
16. Методи та етапи підготовки публічного виступу.
17. Структура ораторського твору.
18. Система логічних доказів.
19. Логічна побудова тексту.
20. Логічні помилки, їх види.
21. Аргументація як процес наведення доказів. Особливості укладання.
22. Звуковий рівень тексту.
23. Лексичний рівень тексту.
24. Синтаксичний рівень тексту.
25. Стилістичний рівень тексту.
26. Дихання. Види дихання.
- 27.Голос. Властивості голосу.
- 28.Дикція, орфоепія. Причини порушення орфоепічних норм у мовленні.
- 29.Інтонація як мовне явище, її сутність і значення.

- 30.Фразовий наголос. Види фразових наголосів.
- 31.Зовнішній вигляд оратора.
- 32.Вимоги до невербальних засобів промовця.
- 33.Місце проведення промови.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Риторичні аспекти мовлення і письма» складається з чотирьох основних розділів, які включають теоретичну та практичну основу курсу та спрямована на оволодіння студентами базовими знаннями та практичними навичками для реалізації актуальних комунікативних цілей.

Розділ 1. Риторика як наука та її місце в системі інших наук.

Розділ 2. Мистецтво публічних виступів та його базові складові.

Розділ 3. Художні та літературні засоби ораторського мистецтва.

Розділ 4. Взаємозв'язок мовлення та письма у досягненні комунікативної мети оратора.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Розділ 1. Риторика як наука та її місце в системі інших наук.

Тема 1.1. Риторика як наука. Основні поняття риторики.

Тема 1.2. Основні напрями класичної риторики. Риторичні закони.

Тема 1.3. Зв'язок риторики з іншими науками.

Розділ 2. Мистецтво публічних виступів та його базові складові.

Тема 2.1. Комунікативні типи публічних виступів.

Тема 2.2. Компоненти публічного виступу та їх когезія.

Тема 2.3. Культура взаємодії оратора та аудиторії.

Розділ 3. Художні та літературні засоби ораторського мистецтва.

Тема 3.1. Лексико-стилістичні аспекти промови.

Тема 3.2. Синтаксичне оформлення тексту публічної промови.

Тема 3.3. Фонетичні та орфоепічні критерії організації тексту промови.

Розділ 4. Взаємозв'язок мовлення та письма у досягненні комунікативної мети оратора.

Тема 4.1. Дикція як запорука успішного публічного виступу.

Тема 4.2. Інтонація та її значення для вдалої промови.

Тема 4.3. Фразовий наголос. Види фразових наголосів та їх вплив на ефективність реалізації промови.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	У тому числі			
лек		пр	кон	ср	лек		пр	кон	ср	
Розділ 1. Риторика як наука та її місце в системі інших наук.										
Тема 1.1. Риторика як наука. Основні поняття риторики.	8	1	2		5	11	0,5	0,5		10
Тема 1.2. Основні напрями класичної риторики. Риторичні закони.	7	1	1		5	6,5	0,25	0,25		6
Тема 1.3. Зв'язок риторики з іншими науками.	7	1	1		5	6,5	0,25	0,25		6
Разом за Розділом 1	22	3	4		15	24	1	1		22
Розділ 2. Мистецтво публічних виступів та його базові складові.										
Тема 2.1. Комунікативні типи публічних виступів.	8	1	2		5	9	0,5	0,5		8
Тема 2.2. Компоненти публічного виступу та їх когезія.	7	1	1		5	6,5	0,25	0,25		6

Тема 2.3. Культура взаємодії оратора та аудиторії.	7	1	1		5	6,5	0,25	0,25		6
Разом за Розділом 2	22	3	4		15	22	1	1		20
Розділ 3. Художні та літературні засоби ораторського мистецтва.										
Тема 3.1. Лексико-стилістичні аспекти промови.	7	1	1		5	6,5	0,25	0,25		6
Тема 3.2. Синтаксичне оформлення тексту публічної промови.	7	1	1		5	6,5	0,25	0,25		6
Тема 3.3. Фонетичні та орфоепічні критерії організації тексту промови.	8	1	2		5	9	0,5	0,5		8
Разом за Розділом 3	22	3	4		15	22	1	1		20
Розділ 4. Взаємозв'язок мовлення та письма у досягненні комунікативної мети оратора.										
Тема 4.1. Дикція як запорука успішного публічного виступу.	9	1	1	2	5	6,5	0,25	0,25		6
Тема 4.2. Інтонація та її значення для вдалої промови.	8	1	2		5	9	0,5	0,5		8
Тема 4.3. Фразовий наголос. Види фразових наголосів та їх вплив на ефективність реалізації промови.	7	1	1		5	6,5	0,25	0,25		6
Разом Розділом 4	24	3	4	2	15	22	1	1		20
Самостійна робота	60				60	82				82
Усього годин	90	12	16	2	60	90	4	4		82

7.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден на форма	Заоч на форма
1	Риторика як наука. Основні поняття риторики. Розділи класичної риторики. Риторичні закони. Зв'язок риторики з іншими науками.	2	0,5
2	Стародавнє ораторське мистецтво. Ораторське мистецтво в середні віки. Розвиток риторики нових часів.	2	0,5
3	Комунікативні типи публічних виступів. Критерії розробки публічного виступу. Структура ораторського дискурсу.	2	0,5
4	Стилістично-лексичне оформлення ораторського виступу. Фонетика та орфоєпія ораторського тексту. Лексичний рівень тексту.	2	0,5
5	Інтонація. Компоненти інтонації. Особливості ритмічної організації англійського публічного дискурсу. Функції інтонації у створенні публічного тексту.	2	0,5
6	Когезія стилістики тексту та його синтаксичної організації. Основні параметри синтаксису різних стилів мовлення.	2	0,5
7	Екстралінгвістичні аспекти риторики. Зовнішня культура оратора. Невербальні засоби впливу оратора на аудиторію. Місце проведення промови	2	0,5
8	Українська риторична школа. Розвиток риторики в Україні. Засновники та персоналії української школи ораторського мистецтва.	2	0,5
Разом		16	4

7.4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1	Становлення науки красномовства від стародавніх часів до епохи Відродження.	8	10
2	Українські традиції теорії красномовства.	8	11
3	Структурування тексту публічного виступу.	6	10
4	Виголошення промови. Тренування стилістичної довершеності (варіативності) промови.	8	10
5	Методики вдосконалення ораторських здібностей.	8	10
6	Невербальні засоби спілкування у публічному дискурсі.	8	10
7	Мультимедійні засоби у роботі риторів.	8	11
8	Публічна промова та маніпулювання аудиторією.	6	10
	Разом	60	82

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Edward O. Haven. Rhetoric a TextBook, Designed for Use in Schools and Colleges, and for Private Study. Classic Reprint. Fogotten Books, 2018. – 245 p.
2. Thomas O. Sloane. Encyclopedia of Rhetoric. Oxford University Press, 2001. – 186 p.
3. Richard Toye. Rhetoric: A Very Short Introduction. Oxford University Press, 2013. – 211 p.
4. Абрамович С. Д. Риторика: навч. посіб. / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. – Львів: Світ, 2001. – 240 с.
5. Вандишев В.М. Риторика. Екскурс в історію вчень і понять / В.М. Вандишев. – К.: Кондор, 2003.
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [укл. і гол.

ред. В. Т. Бусел]. – Київ – Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002. – 1440 с.

7. Дзюбенко О.Г. Культура дискуссий / О. Г. Дзюбенко,

Т. В. Присяжный. – К.: Политиздат Украины, 1990. – 160 с.

8. Мацько Л. І. Риторика: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] /

Л. І. Мацько, О. М. Мацько. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с.

9. Сагач Г. М. Риторика: навч. посіб. для студ. серед. і вищ. навч.

закладів/ Г. М. Сагач. – 2-ге вид., перероб. і доп.– К.: Вид. Дім «ІнЮре»,

2000. – 568 с.

Додаткові:

1. Громовий В. В. Мистецтво живого слова: посібн. із сучасної риторики [для старшокл. та студ.] / В. В. Громовий. – Кіровоград: Укр. гімназія, 1999. – 222 с.

2. Гурвич С. С. Основы риторики: учеб. пособие / С. С. Гурвич,

В. Ф. Погорелко, М. А. Герман. – К.: Вища шк., 1988. – 248 с.

3. Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: навч. посіб. ; [за ред. В. В. Різуна] / Ю. П. Єлісовенко. – К.: Атака, 2008. – 204 с.

4. Капська А.Й. Виразне читання. Практичні і лабораторні заняття: навч. посіб. / А.Й. Капська. – К.: Вища шк., 1990. – 175 с.

5. Колотілова Н. А. Риторика: навч. посіб. / Н. А. Колотілова. – К.: Центр учбової літ., 2007. – 232 с.

6. Культура фахового мовлення: навч. посіб. / за ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2005. – 572 с.

7. Куньч З. Риторичний словник / Зоряна Куньч. – К.: Рідна мова, 1997. – 342 с.

8. Онуфрієнко Г. С. Риторика: навч. посіб. / Г. С. Онуфрієнко. – К.: Центр учбової літ., 2008. – 592 с.

9. Платон. Діалоги / Платон [пер. з давньогрец.]; Ін-т літератури ім.

**9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна**

1. Підручники та навчальні посібники (перелік у п. 8 чинної програми).
2. Друковані тексти публічних виступів.
3. Технічне обладнання для прослуховування та перегляду програмного матеріалу.
4. Програма Power point для перегляду слайдів.